

ков, именующих себя в коммунистических кругах «патриотами». Июньский пленум ЦК ППР автор рассматривает как своеобразный предупредительный шаг Владислава Гомулки против «оппозиции». Но было уже поздно. Иосиф Сталин в этот раз поставил на коммунистов, смотревших на «польский путь к социализму» его глазами. Немного похоже коммунисты-«патриоты» разыграли антисемитскую карту, утверждая, что главные действующие лица польской политики имеют еврейское происхождение.

Ключевые слова: «право-националистическое отклонение», Польская рабочая партия, Польская социалистическая партия, июньский (1948 г.) пленум ЦК ППР, Польская объединенная рабочая партия.

Schwab Larissa. «Polish Communists Against the Polish Communists»: Political Struggle in Poland (June 1948). The author explores the political divisions within the Polish Workers Party in 1948, which provoked the Polish Communists, Returned after the Second World War with the Soviet Union. Change of political Management was conceived by Joseph Stalin to shift Secretary-General Wladyslaw Gomulka from his position, and as the removal of a number of leadership of his close associates, who call themselves in Communist circles patriots. The June Plenum of the Central Committee of Polish Workers Party author regards as a precautionary step peculiar Vladislav Gomulka against opposition. But it was postural. Joseph Stalin, in this time to put the Communists looked on the way to Poland Socialism his eyes. A bit like the Communists, patriots played the anti-Semitic card, arguing that the main actors Polish politicians of Jewish origin.

Key words: right-nationalistic deviation, Polish workers Party, the Polish Socialist Party, the June (1948) Plenum of the Central Committee Polish Workers Party, the united Polish Workers Party.

Стаття надійшла до редколегії
29.04.2013 р.

УДК 321.7:07(460)

Ярина Лазарук

Перехід іспанської преси до демократії (1976–1984 рр.)

В статті проаналізовано перехід, або транзицію, до демократії іспанської преси, починаючи з 1976 р., тобто від появи нових прогресивних видань, які забезпечували інформаційну підтримку демократичним перетворенням нового уряду Іспанії, та завершуючи 1984 р., коли відбулася приватизація державної преси через відкриті аукціони, тобто зникнення офіційного органу пропаганди держави.

Ключові слова: друковані медіа, «паперовий парламент», транзиція, приватизація державної преси.

Постановка наукової проблеми та її значення. Активізація політичного життя в Іспанії пов'язана з боротьбою за свободу слова та демократичними трансформаціями політичної влади. Аналіз періодів революційних змін преси допоможе охарактеризувати роль періодичних видань під час іспанської транзиції до демократії.

Роль преси у період транзиції досліджували відомі науковці, серед яких відзначимо Антоніо Альфереса, Карлоса Барреру, Хуана Монтабес Перейру, Чарльза Пауела [1; 2; 5; 7]. Про демократичні трансформації періодичних видань писали Франсіско Іглесіас, Мерседес Монтеро, Мігель Морагас, Рікардо Зугасті [3; 15–17].

Мета статті – узагальнити поняття про перехідний період національних періодичних видань, які мали і мають найбільший читацький попит, а також спробувати пояснити причини приватизації державної преси, здійсненої урядом у першій половині 80-х років ХХ ст.

Відповідно до мети поставлено такі **завдання**:

- окреслити етапи змін друкованих медіа Іспанії;
- проаналізувати причини трансформацій періодичних видань;
- охарактеризувати роль преси у період транзиції, або переходу до демократії, в Іспанії.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Можна виділити три періоди революційних змін періодичних видань: перший період – «державної преси»; після виборів 1977 р. можемо говорити про другий етап – конституціоналізації соціальних медіа-комунікацій держави, третій етап пов'язаний із приватизацією через публічні аукціони, яку розпочало

Об'єднання демократичного центру та завершила Соціалістична партія у 1984 р., що призвело до зникнення державної пропагандистської преси.

Протягом першого періоду, тобто в перші місяці 1976 р., преса Національного руху переживала процес транзиції своїх юридичних та політичних структур авторитарного характеру до моделі організації конституційної демократії. Відбувається зникнення єдиної політичної організації часів Ф. Франко – Руху, а також пропагандистських друкованих ЗМІ попереднього режиму. У той же час відповідно до декрету від 15 квітня 1977 р. створюється Автономний орган соціальних медіа-комунікацій держави невизначеної власності, юридично незалежний від держави, насправді ж АОСМКД згідно із законом від 26 грудня 1958 р. «Про режим органів державних автономій» і декретом був приписаний до Міністерства інформації та туризму [9].

Після смерті Ф. Франко Міністерство інформації та туризму було органом, який визначав політику медіа-простору. Новий режим та уряд Адольфо Суареса відповідно до декрету 1558 від 4 липня 1977 р. провели реструктуризацію державної адміністрації. Зокрема, відповідно до статті 13.1.а було створено Міністерство культури, у складі якого перебували два департаменти інформаційної політики: канцелярія та генеральна дирекція радіо та телебачення. У складі канцелярії були автономні органи – Національний інститут публікацій, Інституція Святого Ісидора та соціальні медіа-комунікації держави [10].

У 1978 р. відповідно до декрету 2157 створено Державний секретаріат інформації, який залежав від президії уряду. Новий секретаріат координував відносини між урядом та медіа. Зокрема, згідно зі статтею 11 декрету 3411 від 1978 р., до цих медіа належали «періодичні видання, інформаційні агенції, журналісти друкованих ЗМІ...» [11]. Приватна преса, а саме медіа-комунікації вертикальних профспілок, а також інформаційний тижневик *Pueblo* «як окрема одиниця» від 26 червня 1978 р. теж були інтегровані в Автономний орган соціальних медіа-комунікацій держави.

Якщо протягом диктатури журналістська активність перебувала під прямим контролем держави, починаючи від видачі посвідчень і завершуючи створенням Офіційного реєстру журналістів Міністерством інформації та туризму, то після 1978 р. майже нічого не змінилося – Міністерству культури належало 35 періодичних видань та агенція новин «*Pyresa*». Слід зазначити, що в жодній демократичній державі не було такої кількості медіа-комунікацій урядової власності. Більша частина державних друкованих медіа були збитковими, малорентабельними та неконкурентоспроможними. Іспанський науковець Франсіско Іглесіас підкреслює: «...підвищення цін та кількісне зменшення періодики не могло бути компенсованим підняттям тарифів. Продажі знижувалися за рахунок економічної кризи, яка впливала на читацький попит та природню реакцію покупців на підвищення цін...» [13, с. 18].

Другий етап призвів до революції медіа-комунікацій Іспанії, що була пов'язана зі свободою слова, появою приватних газет нового формату.

Іспанські дослідники, серед яких і Пабло Перес Лопес, сходяться на думці, що на початку транзиції відбувається перша фундаментальна боротьба за свободу слова й основну роль у ній грали саме друковані медіа. Це пояснюється тим, що державна монополія на владу поширювалася на радіо за допомогою Національного радіо Іспанії (RNE) та на телебачення, зокрема на два державні телеканали. Пабло Перес Лопес зазначає, що транзиція «була золотим віком журналів. Назви “*Cuadernos para el dialogo*”, “*Triunfo*”, “*Cambio 16*” перетворилися в символи боротьби за демократію та стали гучномовцем заляканої громадської думки... Журнали “*El Diario*”, “*Interviú*” ідентифікували себе як незалежні, вони були чітко продемократичними та підтримували лівих, перетворившись на початку 80-х років у маніфест на підтримку Соціалістичної партії Феліпе Гонсалеса» [6, с. 240].

У цей час народжується двозначність між традиційною старою пресою та новими ліберальними виданнями. Періодичні видання цього періоду можна поділити на дві групи. До першої належали старі франкістські газети, які були здебільшого консервативними та важко вживалися із новою владою. Серед таких виділимо «ABC», «*Ya*» (Мадрид), «*La Vanguardia*» (Барселона) та «*El Correo Español-El Pueblo Vasco*» (Більбао, Країна Басків). Періодичні видання «*Pueblo*», «*Arriba*» та «*El Alcázar*» були продуктом диктатури, а під час транзиції стали державною власністю. Другу групу складають націоналістична та центрально ліва періодика. Це нові видання часів транзиції – «*El País*» та «*Diario 16*» (Мадрид).

Як уже зазначалося, з ідеологічного погляду це була транзиція періодичних видань, оскільки більшості газет, які «виживали» у франкістський період, довелося адаптуватися до нових умов.

Наприклад, національне періодичне видання «La Vanguardia» на чолі з Горацио Саенс Герреро дуже повільно пристосовувалося до нових часів. Газета «ABC» за три роки (1976–1979 рр.) втратила третину свого тиражу. Але вже у середині 80-х років «ABC» під керівництвом Луїса Марії Ансон, директора та засновника періодичного видання продемократичних поглядів «La Razón», переживши кризу, перетворилося в найбільш успішне видання. Консервативне видання «Ya», яке у 1967–1977 рр. завдяки поміркованій критиці франкізму переживало свою золоту пору, вже на початку 80-х років не змогло справитися з непослідовною економічною політикою керівництва, у результаті якої у 1993 р. припинило своє існування. «El Correo de Bilbao» довелося змінити свої принципи на користь парламентської демократії, встановленої конституційним способом. Позиціонувавши себе як вільне періодичне видання, «El Correo» захистилося від політичних змін та відповідної періодичної нестабільності [1, с. 40].

Слід зазначити, що стара преса Руху пережила у часі свого засновника, але не змогла адаптуватися до нових соціальних умов. Постійно вагаючись між позиціями минулого та пропозиціями майбутнього, стара преса втрачала навіть тих читачів, що були не згодні із напрямом, який обрала держава. Претворившись згодом у соціальні медіа-комунікації держави, вона не змогла пережити трансформаційний період, через подвійну анахронічну політичну позицію, через неправильний менеджмент цих видань та великі збитки. Як зазначає Марія Аройо Кабейо: «На початку транзиції із 35 періодичних видань преси Руху жодне не продавало більше 50 тис. примірників, навіть більше, лише вісім із них переходило межу 20 тис. примірників. Міністрові Піо Кабаніасу в 1978 р. доводилося констатувати, що преса держави за рік втрачає 3000 мільйонів песет» [20].

Друга група періодичних видань стала достойним суперником державної преси. Заснування газети «Diario 16» відбулося завдяки Групі 16, яка опікувалася виданням вже відомого тижневика «Cambio 16». «Diario 16» почало виходити з 18 жовтня 1976 р. і коштувало лише 12 песет. Президентом видання став Луїс Гонсалес Сеара – відомий іспанський соціолог та політик, один із засновників Соціodemократичної партії (із 1977 р. – частини Об'єднаного демократичного центру); генеральним директором став Хуан Томас де Салас, який мав багатий досвід роботи у французькій пресі [20].

«El País» заснувала група «Prisa» та ліберал Хосе Ортега Спотторно – син відомого письменника Хосе Ортеги-і-Гассета. Перший примірник видання побачив світ 4 травня 1976 р. Отже, це була перша газета часів іспанського переходу до демократії, цим і пояснюється прогресивний та демократичний характер «El País». Ідея заснування видання виникла ще в 1971 р. Хосе Ортега Спотторно планував створити національне та незалежне періодичне видання. «El País» мав стати газетою англосаксонського зразка – консервативною, демократичною, ліберальною та соціально прогресивною. Директором видання до 1988 р. був Хуан Луїс Себріан, який мав багатий досвід роботи у виданнях франкістської епохи «Informaciones» та «Diario Pueblo» [20].

Іспанський дослідник Мігель де Морагас пояснює революцію друкованої преси між 1975-м та 1980 рр. такими факторами:

- потреба націоналістичних партій виражати свої ідеї через друковані органи, що зумовило появу таких видань, як «Avui» у Каталонії, «Deia» у Країні Басків;
- маргіналізація ультраправих газет «El Imparcial» та «El Alcázar» у процесі демократизації та появи нової преси;
- експансіоністська діяльність деяких періодичних видань, і як наслідок, поява конкурентоспроможних «El Periódico» та «Diario 16»;
- газета «El País» з'явилася через потребу вільної та якісної преси, із чіткою документацією фактів, із можливістю перетворення в майбутньому в державну пресу, що дало б змогу поширювати принципові позиції адміністративного та політичного життя;
- маргінальний характер преси лівого спрямування [16, с. 164].

Вищезазначені фактори вказують на дві причини появи нових друкованих видань: перша пов'язана з політичним устроєм держави (так звана автономізація преси), друга пояснюється демократичною трансформацією політичної системи – і провладні, і опозиційні партії намагалися донести свої ідеї до виборця за допомогою найбільш доступних медіа.

Усі періодичні видання того часу, окрім «El Alcázar», виконували роль пропагування нового демократичного режиму, політичних партій та вільних виборів. Науковець Антоніо Алферес зазначає: «...у важливі моменти транзиції преса набувала беззаперечної влади в Іспанії... Група періодичних

видань – “Cambio 16”, “Cuadernos”, “Triunfo”, “El País” і “Diario 16” – своїми статтями... по суті спровокували події осені 1976 року – пошуку демократії та свободи». Преса інформувала народ про новий уряд держави і вперше за довгі роки діяльність уряду піддавалася колективній критиці [1, с. 21].

За нових умов іспанська преса співпрацювала з політичною владою – як з урядом, так і з опозицією – стосовно консенсусу навколо головних тем. Преса систематично пропагувала на своїх сторінках демократичні цінності: громадянські свободи, амністію, автономію для регіонів, вибори, консенсус, примирення, а також презентувала нових акторів політичного процесу – політичні партії та профспілки, яких іспанці до цього часу не знали. Отже, преса відповідала за транзицію до демократії, передаючи «демократичний продукт» у руки уряду та опозиції, налагоджуючи безпосередній зв'язок на новому якісному рівні між інформаторами та політиками. Відповідно до висловів тієї епохи, преса була «паперовим парламентом», яка захищала права Корони та народу.

Третій період ознаменувався економічною кризою періодичних видань часів франкізму, що в подальшому призвело до ліквідації державної преси. Завідувач кафедри історії преси університету м. Байадолід Рікардо М. Мартін де ла Гуардіа, проаналізувавши економічну ситуацію державної преси 1975–1976 рр., зробив висновок про нерентабельність друкованих медіа так званого Руху. Наприклад, на видавничу діяльність періодичних видань та журналів Руху витрачалося понад 1500 мільйонів песет. Видатки на продаж сягали 998,3 мільйонів при розповсюдженні в середньому 462 083 примірників. Найбільш популярними були: спортивна газета «Marca» (більш ніж 5,034 щоденних примірника), суспільно-політичні видання «Arriba» (4,180) та «Levante» (4,153). У цілому дохід на 1975 р. перевищував 2800 мільйонів песет, а витрати становили 3660 мільйонів. І якщо в 1974 р. дефіцит становив 75 мільйонів песет, то в 1975 р. він зріс до 842 мільйонів. У 1976 р. періодичні видання Руху втратили близько 914,3 мільйонів песет. Показники вказували на неспроможність виходу з кризи. Відповідно, у 80-х роках такі періодичні видання, як «Informaciones», «Pueblo», «El Alcázar» та «Arriba» зникали з кіосків [14, с. 170–171].

Інституціоналізація проблеми розпочалася зі створення спеціальної підкомісії у Конгресі депутатів, яка у лютому 1981 р. представила до розгляду закон. Надалі Рада міністрів перетворила його в королівський декрет 1434 від 16 червня 1979 р., про встановлення норм стосовно врегулювання ситуації навколо персоналу, який обслуговував Автономний орган, «про його реструктуризацію та скорочення друкованих періодичних видань» [12]. Цей декрет ознаменував початок закриття таких друкованих медіа, як «Arriba» (Мадрид), «Solidaridad Nacional» та «La Prensa» (Барселона), «El Pueblo Gallego de Vigo», «Libertad» (Вальядолід), «Amanecer» (Сарагоса), інформаційної агенції «Pyresa». З економічного погляду закриття цих видавництв означало економію 20 % витрат на Автономний орган. 14 лютого 1987 р. було закрито такі видання, як «La Voz de España» та «Unidad de San Sebastián», витрати яких сягали шести мільйонів песет [5, с. 110].

Закон «Про припинення діяльності Автономного органу соціальних медіа-комунікацій держави» від 13 квітня 1982 р. призвів до відчуження періодичних видань, які входили до Автономного органу. З приходом соціалістів до влади було прийнято рішення про закриття п'яти періодичних видань державної власності, зокрема, «Sur Oeste» (Севілья), «El Eco», «Hierro» (Більбао), «Patria» (Гранада), «Línea» (Мурсія). Причиною закриття був той факт, що на ці п'ять друкованих медіа припадало 60 % витрат на обслуговування Автономного органу, який складався із 28 періодичних видань [5, с. 111].

У травні 1983 р. був прийнятий королівський декрет «Про регламент впровадження закону “Про припинення діяльності Автономного органу соціальних медіа-комунікацій держави”». Було встановлено чотири етапи виходу з кризи для різних друкованих ЗМІ, внаслідок чого 22 державних періодичних видання, через економічну неспроможність, продано на аукціонах 1984 р. Таким чином завершилася повна приватизація іспанської преси.

Дослідники виділяють такі етапи приватизації:

- 1) 1 лютого 1984 р. продано на аукціоні «La Gaceta Regional», «Córdoba», «El Correo de Zamora», «La Voz del Sur»;
- 2) 21 лютого 1984 р. – «Alerta», «La Nueva España», «La Mañana», «Los Sitios», «Odiel», «Nueva España», «Jaén»;
- 3) 27 лютого 1984 р. – «Levante», «Diario Español», «Balears», «Mediterráneo», «Diario de Cuenca»;
- 4) 14 березня 1984 р. – «Información», «La Hora Leonesa», «Sur», «La Voz de Almería», «Marca» [5, с. 149].

Процес приватизації та зникнення державної преси, або преси Руху, двозначний. З одного боку, як зазначає іспанський дослідник Франсіско Іглесіас, «між 1975 та 1984 роками 60 друкованих видань припинили своє існування, 25 із них належали до державної франкістської преси. Наприкінці 1984 р. виходило 115 періодичних видань, яких в 1975 р. не існувало, що дає можливість говорити про процес виробничого оновлення друкованої галузі...» [3, с. 438].

З іншого боку, іспанський науковець Віктор Хернандес Бру зазначає: «...безперспективність приватної преси полягала в тому, що в процесі приватизації мали переваги посадовці, наближені до партії уряду. Цей процес не був ні новим, ні ексклюзивним, зважаючи на той факт, що і в інших галузях влада також прибрала до рук великий капітал, знаменуючи цим переваги приналежності до партії уряду, тобто економічну та політичну владу... Але у випадку преси, цей процес був надто "апетитним", оскільки підтримка партії відповідними друкованими медіа була надто очевидна, особливо в державі молодій демократії, де свобода слова була фундаментом Транзиції...» [18].

Висновки. Отже, після ліквідації преси Руху та перетворення її на Автономний орган соціальних медіа-комунікацій держави, а також після прийняття Конституції 1978 р., яка гарантувала свободу слова, друковані медіа зіткнулися з державною приватизацією. Поява нових видань, які підтримували демократичні зміни, спровокувала конкуренцію на ринку періодики. Економічна неспроможність та інформаційний консерватизм спричинили кризу державної преси. З 1982 р. розпочався процес технологічної реновації періодичних видань державної власності, але колишній численний апарат пропаганди держави не зміг протистояти реаліям комерційної журналістики в державі молодій демократії, саме тому через приватизацію на відкритих аукціонах був перетворений у приватну пресу.

Джерела та література

1. Alférez A. Cuarto poder en España / Antonio Alférez. – Barcelona : Plaza & Janés, 1987. – 277 p.
2. Barrera C. Sin mordaza: veinte años de prensa en democracia / Carlos Barrera. – Madrid : Temas de Hoy, 1995. – 447 p.
3. Iglesias F. Las transformaciones de la Prensa diaria / Francisco Iglesias en J. T. Álvarez (ed.) // Historia de los medios de comunicación en España. Periodismo, imagen y publicidad (1900–1990). – Barcelona : Ariel, 1989. – P. 436–444.
4. Martín Barbero J. De los medios a las mediaciones / Jesús Martín Barbero. – Bogotá : Convenio Andrés Bello, 2003. – 351 p.
5. Montabes Pereira J. La prensa del Estado durante la transición política española / Juan Montabes Pereira. – Madrid : CIS, 1989. – 359 p.
6. Pérez López P. Católicos, política y información: Diario Regional de Valladolid 1931–1980 / Pablo Pérez López. – Valladolid : Secretario de Publicaciones, Universidad D. L., 1984. – 353 p.
7. Powell Ch. España en democracia, 1975–2000. Las claves de la profunda transformación de España / Charles Powell. – Barcelona : Plaza & Janés, 2001. – 685 p.
8. Proyecto de Ley de Supresión del Organismo Autónomo Medios de Comunicación Social del Estado // Boletín Oficial de las Cortes. – Serie A, Núm. 173-I. – 19 de febrero 1981. – P. 1215–1218.
9. Real Decreto 708/1977, de 15 de abril, polo que se dá cumplimiento á disposicion final primera de Real Decreto 596/1977, de 1 de abril, e dáse Estructura Organica del Organismo Autonomo Medios de Comunicacion Social de Estado // B. O. E. – Núm. 95. – 21 de abril de 1977. – P. 8606–8607.
10. Real Decreto 3411/1978, de 15 de diciembre, por el que se establecen las competencias y estructura periférica de la Secretaría de Estado para la Información // B. O. E. – Núm 48. – 22 de febrero 1979. – P. 4750–4751.
11. Real Decreto por el que se crea la Secretaría de Estado para la Información // B. O. E. – Núm 221. – 15 de septiembre 1978. – P. 21573–21574.
12. Real Decreto. 1434/1979, de 18 de junio, sobre régimen del personal del Organismo autónomo Medios de Comunicación Social del Estado en los supuestos de reestructuración o suspensipn de los periódicos adscritos al mismo // B. O. E. – 18 de junio de 1979. – Núm. 145. – P. 13505–13506.
13. Iglesias F. La crisis de la prensa diaria en España / Fransisco Iglesias // Nuestro Tiempo. – 1980. – № 308. – P. 4–21.
14. Martín M. R. Los últimos intentos reformadores de la prensa del movimiento (1975–1976) / Ricardo M. Martín de la Guardia // Ámbitos. – 2000. – № 3–4. – P. 169–180.
15. Montero M. La construcción mediática de la comunidad política. La prensa en la transición española a la democracia / Mercedes Montero, Jordi Rodríguez-Virgili, Carmela García-Ortega // Palabra Clave. – 2008. – Vol. 11. – № 2. – P. 293–309.

16. Moragas M. Comunicación de masas y tránsito político en España (1975–1980) / Miquel de Moragas Spa // Comunicación y cultura en América Latina: Los límites del debate internacional sobre comunicación. – 1982. – № 7. – P. 151–174.
17. Zugasti R. El papel de la prensa en la construcción de la democracia española: de la muerte de Franco a la Constitución de 1978 / Ricardo Zugasti // CONfines. – 2008. – № 4/7. – P. 53–68.
18. Bru H. V. J. Medios de comunicación del Estado: la tardía transición de la prensa [Електронний ресурс] / Hernández Víctor Bru // Historia del tiempo presente, España. – Режим доступа : <http://www.historiadeltiempopresente.com/web/DocumentosDescargables/Aportaciones/AT59.pdf> (19.09.2011)
19. Cabello M. Factores coadyudantes al consenso periodístico en la transición (1975–1978) [Електронний ресурс] / María Arroyo Cabello // Revista Latina, España. – Режим доступа : http://www.revistalatinacs.org/_2008/alma02/art_arroyo.html (26.09.2011)
20. Cabello M. La prensa española en la democracia (1982–2006). Transformación, concentración y regionalización [Електронний ресурс] / María Arroyo Cabello // Wordpress, España. – Режим доступа : <http://teodulolopezmelendez.wordpress.com/2008/08/11/la-prensa-espanola-en-la-democracia-1982-2006-transformacion-concentracion-y-regionalizacion/> (21.09.2011)

Лазарук Ярина. Переход испанской прессы к демократии (1976–1984 гг.). В статье проанализирован переход испанской прессы к демократии, начиная от 1976 г., когда появились новые прогрессивные издания, обеспечивавшие информационную поддержку демократическим нововведениям нового правительства Испании, и заканчивая 1984 г., когда государственная пресса была приватизирована через открытые аукционы. Первый период перехода печатных изданий характеризуется постепенными трансформациями идеологической прессы – газеты единственной партии времен Франсиско Франко – «Национального движения», становятся собственностью Автономного органа социальных медиа-коммуникаций государства. На протяжении политического перехода к демократии появляются газеты нового формата, преимущественно частной собственности. Начинается период коммерческой журналистики. Государственные печатные издания переживают тяжелый период конкуренции. Старые технологии, манипулятивный способ подачи информации ведут к исчезновению ранее популярных газет. Во избежание разорения печатных изданий государственной собственности правительство Испании принимает решение о приватизации печатных медиа через открытые аукционы.

Ключевые слова: медиа-коммуникации, «бумажный парламент», транзиция, приватизация государственной прессы.

Lazaruk Yaryna. The Transition to Democracy of the Spanish Press (1976–1984). The article analyzes the transition to democracy of the Spanish press from the 1976 year of appearance of new progressive publication, which collaborated with the new government, to the 1984 year of privatization of state press through open auctions. The first period of the transition of the print media is characterized by the gradual transformation of the ideological press. Newspapers of the francoist party National Movement (Movimiento Nacional) become the property of the Autonomous Body of the Social Media Communications of the State (Organismo Autónomo Medios de Comunicación Social del Estado). During the political transition to democracy the private newspapers of the new format appeared in Spain marking the period of the commercial journalism. Old technology and propagandistic journalism of the state periodicals led to the disappearance of once popular newspapers. The Spanish government decided to privatize the property of the Social Media Communications of the State through the public auctions.

Key words: mass media, «paper parliament», Transition, privatization of the state press.

Стаття надійшла до редколегії
19.04.2013 р.

УДК 973:338.2 (47+57) «1981/1989»

Дмитро Крисенко

Економічна політика адміністрації Р. Рейгана щодо СРСР (1981–1989 рр.)

У статті висвітлюється стратегія і тактика Вашингтону щодо Москви у господарській сфері на завершальному етапі «холодної війни» впродовж двох президентських каденцій Р. Рейгана. Основну увагу приділено курсу США в контексті економічної блокади СРСР та організації дипломатичної підтримки цієї акції.

Ключові слова: США, СРСР, санкції, протистояння, нафта, торгівля.

© Крисенко Д., 2013